

Adam Cichosz

"Obrona cywilna Rzeczypospolitej
Polskiej. Zarządzanie
bezpieczeństwem", Franciszek R.
Krynojewski, Warszawa 2012 :
[recenzja]

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 3/3, 157-159

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

OMÓWIENIA

ADAM CICHOSZ
*Akademia Wychowania Fizycznego
im. Jerzego Kukuczki w Katowicach*

Franciszek R. Krynojewski: *Obrona cywilna Rzeczypospolitej Polskiej. Zarządzanie bezpieczeństwem.* – Warszawa : Wydaw. Difin, 2012. – 207 s. – ISBN 978-83-7641-605-2

Recenzowana publikacja należy do grupy nielicznych opracowań, w których kompleksowo, precyzyjnie i komunikatywnie, a jednocześnie dostęпно, omówiono problematykę bezpieczeństwa. Autor – wieloletni nauczyciel akademicki, wybitny specjalista, teoretyk i praktyk w dziedzinie najszerzej pojętego zarządzania i kierowania obroną cywilną, dokonał przeglądu sytuacji w przedmiocie zagadnienia, a następnie opisał fakty i zdarzenia, zanalizował zarówno ich przyczyny jak i skutki, niekiedy nad wyraz krytycznie odnosząc się do występujących nierzadko nieprawidłowości i niedoskonałości. Elementy krytycznej oceny faktów i zjawisk w opracowaniu F. R. Krynojewskiego bynajmniej nie oznaczają negacji, lecz z pewnością wyrażają troskę o jakość, co stanowi dodatkowy walor publikacji. Równocześnie czytelnik znajdzie w tym przystępnym opracowaniu propozycje konkretnych rozwiązań, udoskonaleń i podpowiedzi.

Uwadze Autora nie uchodzą liczne, często rażące, przykłady niekompetencji i bezradności decydentów wszystkich szczebli zarządzania i kierowania, na co rozważnie i odważnie, a jednocześnie kompetentnie i odpowiedzialnie, reaguje. Czytelnik znajdzie w książce merytoryczne podstawy i niezbędne wskazówki do sporządzania dokumentacji obrony cywilnej. Otrzyma ponadto praktyczne wskazówki i porady planistyczne, a to jest bardzo dobra wiadomość. Usytuowanie obrony cywilnej w systemie bezpieczeństwa kraju pozostawia wiele wątpliwości i wymaga koniecznych zmian oraz udoskonaleń systemowych, odpowiadających potrzebom współczesności i korespondujących wykonawczo z realizacją zadań wynikających z Protokołu Dodatkowego (rozdz. Zadania Obrony Cywilnej) ratyfikowanej w 1991 roku przez Polskę Konwencji Genewskiej.

Książka pretenduje do wymiaru przydatnego i oczekiwanego podręcznika, który powinien zostać wykorzystany w kształceniu i doskonaleniu kie-

rownicznych kadr wszystkich szczebli zarządzania. Przede wszystkim może znaleźć szerokie zastosowanie przy odwoływaniu się do informacji źródłowej na różnych (w tym akademickim) etapach edukacji dla bezpieczeństwa, obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego. Opracowanie, w którym Autor wyczerpująco omawia prawne aspekty obrony cywilnej, nie zawężając tej problematyki wyłącznie do formacji obronnych i ich zadań szczegółowych, zwłaszcza w ostrzeganiu i alarmowaniu o zagrożeniach, zasługuje na miano znaczącej literatury. Publikacja może z pewnością spełniać oczekiwania zarówno uczestniczących w kształceniu zawodowym, jak też w odniesieniu do studiów drugiego stopnia i podyplomowych z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej. Sprzyja temu między innymi rozszerzenie zakresu rozważań porównawczych z systemowymi rozwiązaniami, jakie przyjęły kraje europejskie na drodze doskonalenia systemów obronnych poczynając od drugiej połowy XX wieku.

Rozdział poświęcony istocie planowania działań obrony cywilnej zasługuje w recenzowanym opracowaniu na miano wiodącego. Tu Autor wykazał mistrzowskie opanowanie opisywanej dziedziny, niezwykłą wrażliwość na precyzyjny opis „warsztatu pracy” funkcyjnych osób odpowiedzialnych w obronie cywilnej. Rozdział może być gotowym konspektem, który przyda się profesjonalistom przy programowaniu i realizacji zadań kierunkowych. Na pomoc i doradztwo zawarte w opracowaniu mogą liczyć etatowi pracownicy struktur zarządzania kryzysowego, jak też osoby odpowiedzialne za porządek publiczny i bezpieczeństwo. Tym bardziej, że Autor profesjonalnie i kompetentnie interpretuje przepisy prawa i charakteryzuje obowiązujące normatywy. Podstawy w zarządzaniu kryzysowym i uregulowania szczegółowe, planowanie i mechanizmy zarządzania w sytuacjach kryzysowych, ocena sytuacji nadzwyczajnych zagrożeń, a także zapobieganie i likwidacja skutków katastrof zostały z metodologiczną przejrzystością omówione. Obrona cywilna w szczególności, zakres obowiązków i uprawnień naczelnych organów państwa, lokalnych władz administracyjnych i samorządowych nie uchodzą uwadze Autora, lecz ujęte w trafnie przyjętym porządku podnoszą istotne sprawy i problemy do rangi odpowiadającej potrzebom chwili, adekwatnie do realnych zagrożeń. Autor konsekwentnie unika roli typowej dla „katastroficznego” postrzegania rzeczywistości, ale też nie przechodzi obojętnie obok żywotnych spraw i problemów z pogranicza zagrożeń bezpieczeństwa. Wrażliwy na przejawy destrukcji, bezładu, nieporządku (czytaj: bałaganu) i braku dyscypliny wykonawczej sięga do rezerw prostych, do edukacji, wychowania, eliminowania niekompetencji i doskonalenia (a to jest właściwa droga do sukcesu) stylu pracy.

Przydatność tej publikacji dla każdego, kto zajmuje się profesjonalnie bezpieczeństwem, dla nauczycieli, studentów i uczniów, dla pracowników administracji i samorządów jest bezsporna. Książka zdecydowanie

wychodzi naprzeciw oczekiwaniom. Opracowanie, solidnie przygotowane przez F. R. Krynojewskiego pod względem merytorycznym, doskonale wpisuje się w nurt oczekiwań i autentycznego zapotrzebowania wielu środowisk, w tym akademickich, na tego rodzaju literaturę. Wydaje się, że sam czas wydania (październik 2012 rok) można określić jako znakomicie odczytany i wypełniony.